

[Strona Główna](#) > ... > [Twoje Prawa](#) > [Ofiary Przepęstw](#) > [Prawa Ofiar – W Poszczęólnych Państwach](#) > 4 - Odszkodowanie

4 - Odszkodowanie

W jaki sposób można dochodzić naprawienia szkody od sprawcy (np. w czasie procesu, w drodze dochodzenia roszczenia cywilnego, w postępowaniu adhezyjnym)?

Ofiara przępstwa, która doznała szkody, ma prawo wystąpić o odszkodowanie lub zadośćuczynienie za ból i cierpienie (*Schmerzensgeld*) niezależnie od toczącego się postępowania karnego, wytaczając powództwo cywilne. Może jednak również dochodzić odszkodowania, występując o wszczęcie postępowania adhezyjnego (*Adhäsionsverfahren*) w toku postępowania karnego. Jeżeli w rezultacie wydania wyroku w sprawie karnej dojdzie do zajęcia majątku uzyskanego z przępstwa (*Tatbeute*), a jego wartość odpowiada wysokości należnego ofierze odszkodowania z tytułu szkody na mieniu, ofiara może odzyskać od prokuratury dany składnik majątku lub kwotę pieniężną odpowiadającą jego wartości.

Sąd zobowiązał sprawcę do wypłacenia mi odszkodowania/zadośćuczynienia. Jak mam skłonić sprawcę do wypłaty odszkodowania?

Orzeczenia wydane w postępowaniu adhezyjnym lub cywilnym oraz ugody osiągnięte w takich postępowaniach mogą być wykonywane zgodnie z przepisami ogólnymi dotyczącymi egzekucji. Egzekucję przeprowadza się na podstawie odpisu orzeczenia lub zawartej ugody, której urzędnik sądu karnego nadał klauzulę wykonalności.

Jeżeli sprawca nie wypłaci mi odszkodowania, czy mogę uzyskać zaliczkę od Skarbu Państwa? Na jakich warunkach?

W obowiązujących przepisach nie przewidziano możliwości wypłaty przez Skarb Państwa jakiegokolwiek zaliczki na poczet odszkodowania należnego od skazanego.

Czy mam prawo do odszkodowania od państwa?

Uwagi ogólne

Ofiara przępstwa z użyciem przemocy popełnionego na terytorium Niemiec, która doznała uszczerbku na zdrowiu skutkującego niepełnosprawnością, może wystąpić o kompensatę.

Kompensata przysługuje również pozostałemu przy życiu bliskiemu ofiary, która zmarła wskutek przępstwa z użyciem przemocy.

Od dnia 1 lipca 2018 r. ofiary niebędące obywatelami niemieckimi mogą również ubiegać się, z mocą wsteczną, o taką samą kompensatę jak kompensata przysługująca obywatelom niemieckim.

Od 2009 r. ofiary mające stałe miejsce zamieszkania w Niemczech mogą również dochodzić kompensaty zgodnie z przepisami ustawy o kompensacie dla ofiar przępstw (*Opferentschädigungsgesetz, OEG*), nawet jeżeli do popełnienia przępstwa z użyciem przemocy doszło za granicą.

W związku z jakiego rodzaju czynem zabronionym mogę otrzymać kompensatę?

Kompensata przysługuje ofierze przestępstwa z użyciem przemocy stanowiącego umyślny i bezprawny atak na osobę (np. napaść fizyczna, napaść na tle seksualnym, atak terrorystyczny, zabójstwo, otrucie, podpalenie).

Jakiego rodzaju kompensaty mogą dochodzić?

Kompensatę wypłaca się nie tylko z tytułu doznania uszczerbku na zdrowiu (fizycznym i psychicznym), ale również z tytułu konsekwencji ekonomicznych wynikających z takiego uszczerbku na zdrowiu.

Kwestie związane z kwotą świadczeń i długością okresu ich wypłacania regulują przepisy ustawy o wsparciu na szczeblu federalnym (Bundesversorgungsgesetz). Świadczenia te obejmują w szczególności:

- koszty leczenia;
- koszty związane z urządzeniami medycznymi (np. koszty protez, protez dentystycznych, wózków inwalidzkich)
- kompensatę dla pokrzywdzonych i osób pozostających przy życiu
- koszty pogrzebu i świadczenie z tytułu śmierci
- dodatkowe świadczenia socjalne dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej (np. zasiłek opiekuńczy, dodatkowy zasiłek na pokrycie kosztów utrzymania).

Kompensata nie przysługuje jednak z tytułu doznanej szkody na mieniu ani poniesionych strat finansowych. W ustawie o kompensacie dla ofiar przestępstw nie przewidziano możliwości wypłacenia zadośćuczynienia za ból i cierpienie (*Schmerzensgeld*). Ofiary mające stałe miejsce zamieszkania w Niemczech mogą również otrzymać kompensatę z tytułu przestępstw z użyciem przemocy, do których doszło za granicą, ale kwota takiej kompensaty będzie niższa.

W jaki sposób i gdzie można zwrócić się o przyznanie kompensaty?

O przyznanie kompensaty można wystąpić w trybie nieformalnym lub poprzez złożenie formalnego wniosku. Nie przewidziano żadnego terminu na złożenie takiego wniosku. Co do zasady wnioskodawca jest jednak uprawniony do otrzymania świadczeń wyłącznie od dnia wystąpienia z wnioskiem o ich przyznanie.

Wnioskodawca może złożyć wniosek w instytucji opieki społecznej w kraju związkowym, w którym ma stałe miejsce zamieszkania.

Osoba, która padła ofiarą przestępstwa z użyciem przemocy na terytorium Niemiec, ale która nie ma stałego miejsca zamieszkania w Niemczech, może złożyć wniosek w instytucji opieki społecznej w kraju związkowym, w którym doszło do popełnienia przestępstwa.

Ogólnie rzecz biorąc, osoba, która wystąpiła z wnioskiem o przyznanie jej świadczeń państwowych, jest zobowiązana do wzięcia udziału w postępowaniu w przedmiocie przyznania kompensaty. Wiąże się to z koniecznością przedstawienia wszystkich okoliczności, które służą wyjaśnieniu okoliczności faktycznych sprawy. Oznacza to również konieczność złożenia na policji zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa. W niektórych przypadkach złożenie takiego zawiadomienia może nie być konieczne.

Wniosek o kompensatę można złożyć przed zakończeniem dochodzenia policyjnego lub postępowania karnego.

Wszystkie inne istotne informacje na temat kompensaty państwowej można uzyskać [tutaj](#):

[BMAS - Opferentschädigung \(po niemiecku\)](#)

[BMAS - Victim compensation \(po angielsku\)](#)

Czy przysługuje mi odszkodowanie, jeżeli sprawca nie został skazany?

Kompensatę państwową wypłaca się niezależnie od tego, czy sprawca został zidentyfikowany lub skazany. Co do zasady wnioskodawca może otrzymać kompensatę przed zakończeniem postępowania karnego. Organy właściwe w kwestii przyznania kompensaty rozpatrują wszelkie wnioski o przyznanie kompensaty w niezależny sposób.

W postępowaniu karnym odszkodowanie w przypadku nieskazania sprawcy przysługuje wyłącznie wtedy, gdy sprawca nie został uniewinniony, a postępowanie nie zostało umorzone z uwagi na brak dowodów, tylko w

przypadku mniej poważnych przestępstw postępowanie zostało zawieszono, a na sprawcę nałożono określone zobowiązania lub nakazy. W takich przypadkach prokuratura lub sąd mogą zarządzić zapłatę odszkodowania lub zadośćuczynienia za ból i cierpienie (*Schmerzensgeld*), na rzecz pokrzywdzonego, a po spełnieniu tego świadczenia w całości postępowanie zostaje ostatecznie zakończone. Pokrzywdzony nie może jednak sam ubiegać się o otrzymanie takiego świadczenia.

Wyrok wydany w postępowaniu karnym – uwzględniając wyrok uniewinniający – pozostaje bez wpływu na przebieg postępowania cywilnego. Sąd orzekający w sprawach cywilnych ocenia niezależnie, czy w danej sprawie występują przesłanki uzasadniające wypłatę dochodzonego odszkodowania lub zadośćuczynienia za ból i cierpienie.

Czy mam prawo do uzyskania doraźnej płatności w czasie oczekiwania na orzeczenie w sprawie odszkodowania?

Nie, ofiara nie jest uprawniona do otrzymania „płatności zaliczkowej” przed wydaniem orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie karnej lub cywilnej.

Jeżeli chodzi o kompensatę państwową, wnioskodawca nie jest uprawniony do otrzymania płatności zaliczkowej w formie świadczenia pieniężnego. Złożenie wniosku o przyznanie kompensaty może jednak skutkować przyznaniem ofierze płatności na pokrycie kosztów opieki medycznej/szpitalnej lub na pokrycie kosztów leczenia ambulatoryjnego przed wydaniem przez właściwy organ ostatecznej decyzji w sprawie kompensaty.

■ Ostatnia aktualizacja: 17/06/2025

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.